

T.C.
MUĞLA VALİLİĞİ
İl Yazı İşleri Müdürlüğü

Sayı :E-53747121-249-30343
Konu :Hurda/Atıl Araçların Toplatılması

08.02.2022

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğünün 28.01.2022 tarihli ve 23594 sayılı yazısı.

Kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; temel hak ve hürriyetlerini korumak Devletimizin asli görev ve sorumluluklarıdır. Devletimiz başta kolluk kuvvetlerimiz olmak üzere görevli tüm kurumları vasıtasıyla toplumda huzur ve sükunu bozan her türlü suç ve suçluyla mücadele etmekte; vatandaşlarımızın günlük hayatlarının aksama ve sıkıntı olmaksızın idamesine ilişkin her türlü tedbiri almaktadır.

Günümüzde nüfus ve araç yoğunluğunun artmasına bağlı olarak park alanı ihtiyacının arttığı, bu durumun zaman zaman trafik güvenliğini/yoğunluğunu olumsuz etkilediği gözlemlenmektedir. Bununla birlikte cadde, sokak, meydan gibi kamunun ortak kullanım alanlarına ya da özel mülkiyete konu yerlere uzun süreli bırakılan; **terk edilmiş, hurda, atıl, buluntu, hasara uğramış, kullanılamaz hale gelmiş** araçların, oluşturdukları **görüntü ve çevre kirliliğinin** yanı sıra patlama ve yanma riski de taşımaları nedeniyle **kamu düzeni ve güvenliğini tehdit edici** bir hal aldıkları görülmektedir.

Söz konusu araçların, uyuşturucu/uyarıcı madde saklanması/kullanılması, terör örgütleri tarafından can ve mal kaybına neden olabilecek eylemlerde kullanılması gibi durumlar göz önüne alındığında bu araçlarla ilgili düzenleme yapılması, **bu araçların belli alanlarda toplanması ve geri dönüşüme kazandırılması büyük önem taşımaktadır.** Son dönemlerde park, meydan gibi alanlarla birlikte özel mülkiyete konu taşınmazlarda bu şekildeki araçlardan kaynaklı sorunların çözümüne yönelik şikâyet ve talepler Bakanlığımıza sıklıkla iletilmektedir.

Konuyla ilgili olarak mevzuat hükümlerine bakıldığında;

-2918 sayılı **Karayolları Trafik Kanunu'nun** 128 inci maddesinde; *"Yolu kullananları uzun süre etkileyecek şekilde **park edilmiş, terkedilmiş veya hasara uğramış araçların kaldırılıp götürülmesine trafik zabıtası yetkilidir.**"*

Aynı **Kanunun** Ek 14 üncü maddesinde; *"**Buluntu olması nedeniyle veya bu Kanun hükümleri gereğince trafikten men edilerek ahkonulan, ancak sahipleri tarafından altı ay içinde teslim alınmayan veya aranmayan araçlar Hazinece satılarak, bedelleri emanet hesabına alınır. Bu araçların maliklerinden adresi bilinenlere, satışından önce tebligat yapılır.***

Satıldığı tarihten itibaren beş yıl içinde müracaat halinde emanet hesabındaki bedeller, işlemler sırasında yapılan masraflar düşüldükten sonra ilgililerine iade edilir. Beş yıl içinde herhangi bir müracaatın olmaması halinde söz konusu bedeller Hazineye irat kaydedilir."

-**Karayolları Trafik Yönetmeliğinin** 174 üncü maddesinde; *"Karayolunu kullananları uzun süre etkileyecek şekilde **park edilmiş, terk edilmiş veya hasara uğramış araçları, durumu bir tutanakla tespit ederek kaldırıp götürmeye ve trafikten men etmeye trafik zabıtası yetkilidir.***

Men etme işlemi yapılırken;

a) Karayolları Trafik Kanununun ilgili maddeleri gereğince trafikten men edilen araç sahiplerine men işlemi sırasında Kanunun EK-14'üncü maddesi hükmü yazılı olarak tebliğ edilerek trafikten men tutanağı düzenlenir ve bu işlem Trafikten Men Edilen Araç Defterine kaydedilir.

b) Trafikten men edilerek alıkonulan araçlar ile buluntu araçlar resmî kurum veya özel otoparklarda muhafaza altına alınır.

c) Trafikten men işlemi sırasında, araç sahiplerine yapılan tebligat ile sahibine tebligat yapılamayan araçlar ve sahipleri hakkında varsa ayrıntılara ilişkin bilgi ve belgeler (trafikten men tutanağı, çekici tutanağı, otopark teslim tutanağı, araca ait trafik tescil kayıtları vb.) araçların trafikten men edildiği tarihten, buluntu araçlar için buluntu tutanağının düzenlendiği tarihten itibaren 4 ay içinde Defterdarlık veya Mal Müdürlüğüne gönderilir.

ç) Bildirim tarihinden sonra sahipleri tarafından alınmak üzere başvuruda bulunulan araçlar olması halinde, bu araçlar hakkındaki bilgiler satış işleminden önce Defterdarlık veya Mal Müdürlüğüne bildirilir.

Yabancı plakalı araçların kaldırılması halinde, gerekli olanlar için gümrük mevzuatına göre işlem yapılır.",

-5326 sayılı **Kabahatler Kanununun** "Emre aykırı davranış" başlıklı 32 nci maddesinde; "Yetkili makamlar tarafından adli işlemler nedeniyle ya da kamu güvenliği, kamu düzeni veya genel sağlığın korunması amacıyla, **hukuka uygun olarak verilen emre aykırı hareket eden kişiye** yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu cezaya emri veren makam tarafından karar verilir. ...",

-5326 sayılı **Kabahatler Kanununun** "Çevreyi kirletme" başlıklı 41/6 maddesinde; "**Kullanılamaz hale gelen motorlu kara veya deniz nakil araçlarını ya da bunların mütemmim cüzlerini sokağa veya kamuya ait sair bir yere bırakan kişiye** ikiyüzelli Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bunların kaldırılmasına ilişkin masraf da kişiden ayrıca tahsil edilir.",

-5393 sayılı **Belediye Kanununun** "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15 inci maddesinde; "Gayrisihhî işyerlerini, eğlence yerlerini, halk sağlığına ve çevreye etkisi olan diğer işyerlerini kentin belirli yerlerinde toplamak; hafriyat toprağı ve moloz döküm alanlarını; sivilaştırılmış petrol gazı (LPG) depolama sahalarını; inşaat malzemeleri, odun, kömür ve **hurda depolama alanları** ve satış yerlerini belirlemek; bu alan ve yerler ile taşımalarda çevre kirliliğı oluşmaması için gereken tedbirleri almak.",

-5216 sayılı **Büyükşehir Belediyesi Kanununun** "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7 nci maddesinde; "Sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak çevrenin, tarım alanlarının ve su havzalarının korunmasını sağlamak; ağaçlandırma yapmak; gayrisihhî işyerlerini, eğlence yerlerini, halk sağlığına ve çevreye etkisi olan diğer işyerlerini kentin belirli yerlerinde toplamak; inşaat malzemeleri, **hurda depolama alanları** ve satış yerlerini, hafriyat toprağı, moloz, kum ve çakıl depolama alanlarını, odun ve kömür satış ve depolama sahalarını belirlemek, bunların taşınmasında çevre kirliliğine meydan vermeyecek tedbirler almak; büyükşehir katı atık yönetim plânını yapmak, yaptırmak; katı atıkların kaynağa toplanması ve aktarma istasyonuna kadar taşınması hariç katı atıkların ve hafriyatın yeniden değerlendirilmesi, depolanması ve bertaraf edilmesine ilişkin hizmetleri yerine getirmek, bu amaçla tesisler kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek; sanayi ve tıbbî atıklara ilişkin hizmetleri yürütmek, bunun için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek; deniz araçlarının atıklarını toplamak, toplatmak, arıtmak ve bununla ilgili gerekli düzenlemeleri yapmak.",

-Karayolları Trafik Kanununun Ek 14'üncü maddesinin uygulanmasına ilişkin 296 sıra nolu **Millî Emlak Genel Tebliğinin** 1/c maddesinde; "Trafikten men işlemi sırasında, araç sahiplerine yapılan tebligat ile tebligat yapılamayan araç ve sahipleri hakkında varsa detay bilgi ve belgeler (trafikten men tutanağı, çekici tutanağı, otopark teslim tutanağı, araca ait trafik tescil kayıtları vb.) araçların trafikten men edildiği tarihten, **buluntu araçlar için buluntu tutanağının düzenlendiği tarihten** itibaren 4 ay içinde Defterdarlık/Malmüdürlüğüne gönderilir. Bildirim tarihinden sonra sahipleri tarafından alınmak üzere başvuruda bulunmuş araçlar olması halinde, bu araçlar hakkındaki bilgiler satış işleminden önce Defterdarlık/Malmüdürlüğüne bildirilir." hükümlerinin yer aldığı görülmektedir.

-Ayrıca, **Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelik** ile çevre ve insan

sağlığının korunması için araçlardan kaynaklanan atıkların oluşumunu engellemek, ömrünü tamamlamış araçlar ve bunlara ait parçaların yeniden kullanım, geri dönüşüm ve geri kazanım işlemleri ile bertaraf edilecek atık miktarını azaltmak, ekonomik operatörlerin ve **geçici depolama alanlarının** tabi olacakları standartları ve yükümlülükleri belirlenmiştir.

Bakanlığımız İller İdaresi Genel Müdürlüğünün ilgi yazısı gereğince; **kamuya ait bir yerde veya özel mülkler üzerinde terk edilmiş**, hurda, atıl, buluntu, hasara uğramış, kullanılamaz hale gelmiş araçlar veya makul süre üzerindeki parklanma yapan **araçlar ya da bunların mütemmim cüzlerinin kaldırılması amacıyla**;

1. 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin (o) bendi ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin (i) bendi uyarınca belediye sınırları içerisinde **belirlenmeyen hurda alanı** varsa bir an evvel belirlenmesinin sağlanması,

2. Söz konusu araçların niteliklerine göre (hurda ya da terk edilmiş olma durumuna bağlı olarak) belediyelerce belirlenen **hurda depo alanları** veya **yediemin otoparklarında muhafaza altına alınması**,

3. Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 174 üncü maddesi kapsamında **karayolunu kullananları uzun süre etkileyecek şekilde park edilmiş, terk edilmiş veya hasara uğramış araçların**, trafik zabıtasıyla birlikte 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 6 ncı ve Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 7 ve 9 uncu maddelerince emniyet ve jandarma hizmetleri sınıfındaki diğer personel ve belediye zabıtası tarafından **tespitinin ve ruhsat sahiplerine araçlarını kaldırmaları** hususunda gerekli **tebliğinin yapılması**, kaldırılmayan araçların ise trafik zabıtasınca **trafikten men** edilmesi,

4. 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 41/6 maddesi uyarınca **kullanılamaz hale gelen motorlu kara veya deniz nakil araçlarını ya da bunların mütemmim cüzlerini sokağa veya kamuya ait sair bir yere bırakan kişiye** tebliğ yapıldığı halde **araçlarını kaldırmamaları** halinde işlem yapılarak **araçların hurda alanlarına kaldırılması** ve bunların kaldırılmasına ilişkin masrafların **sahibinden ayrıca tahsil edilmesi**,

5. Karayolları Trafik Kanununun Ek 14 üncü maddesi kapsamında buluntu olması nedeniyle veya bu Kanun hükümleri gereğince trafikten men edilerek alıkonulan, ancak sahipleri tarafından **altı ay içinde teslim alınmayan veya aranmayan araçların Milli Emlak Müdürlükleri vasıtasıyla satılmasının sağlanması**,

6. Valiliğimizce mahalli şartlar dikkate alınarak hazırlanan, Emre Aykırı Davranış (Hurda/Atıl Araçların Toplatılması) konulu 2022/1 sayılı Genel Emrin **yayımlanması**,

7. Vali/Kaymakam başkanlığında düzenlenen **vatandaşla buluşma veya muhtar toplantıları** başta olmak üzere benzer toplantı veya etkinliklerde kolluk birimlerince konu hakkında gerekli bilgilendirmenin yapılması, vatandaşlarımızdan konuya ilişkin gelen ihbarların **ivedilikle değerlendirilmesi**,

8. Toplumsal farkındalığı artırmak amacıyla **Valiliğimiz İl Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğünce** ilgili birimlerle koordinasyon sağlanarak konu hakkında broşürlerin hazırlanarak dağıtılması, sosyal medya üzerinden bilgilendirme/ bilinçlendirme faaliyetleri kapsamında paylaşılması,

9. **Vali Yardımcısı Ali YILMAZ koordinesinde** kaymakamlıklar, yerel yönetimler, kolluk birimleri, ilgili meslek odaları ile kamu kurum ve kuruluşlarının ortak çalışmasıyla mevcut durum tespiti yapılarak, kamuya ait yerlerde veya özel mülkler üzerinde terk edilmiş, hurda, atıl, buluntu, hasara uğramış, kullanılamaz hale gelmiş veya makul süre üzerindeki parklanma yapan araçlara dair envanter çalışmasının Ek-2'deki formata uygun şekilde hazırlanarak, **Valiliğimiz İdare ve Denetim Müdürlüğünce**, Bakanlığımız İller İdaresi Genel Müdürlüğüne **15.02.2022** tarihine kadar gönderilmesi,

10. Bu şekilde tespiti yapılan araçların hurda depo alanları kaldırılmasına veya yediemin otoparklarında muhafaza altına alınması dair **ilerlemeleri üçer aylık dönemler** (Mart, Haziran, Eylül, Aralık aylarının sonlarında) halinde Ek-3'deki formata uygun şekilde **Valiliğimiz İdare ve Denetim Müdürlüğünce** Bakanlığımız İller İdaresi Genel Müdürlüğüne gönderilmesi gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde başta Vali Yardımcısı ve Kaymakamlarımız olmak üzere sıralı/sorumlu amirler tarafından ilgili birimler ile gerekli koordinasyonun sağlanarak her türlü tedbirin titizlikle alınıp uygulanmasını, uygulamanın önemle takip edilmesini ve uygulamada herhangi bir aksaklığa meydan verilmemesini rica ederim.